

ТАЄМНЕ ЗАВДАННЯ КАПІТАНА КЕПА

Я дуже хотів написати книжку про космос, про міжгалактичні мандрівки й усе таке. Проте в школі в мене зовсім не склалося з фізикою та астрономією. Це були не ті уроки, які я з радістю відвідував. Та де... Я їх навіть прогулював. Тож я просто написав капітаноморський детектив і звалив у купу пригоди, звірів і все, що трапилося під руку. Ну і не забув, звісно, сипонуту туди всякої всячини з каші в моїй голові.

Відверто кажучи, я й сам не до кінця знав, чим ця історія закінчиться. А вже коли дописав, виявилося, що це тільки початок. Тож тепер моя голова знову наповнена видрами, піратами й морським вітром. І ночами, уві сні, до мене приходить капітан, син капітана й онук боцмана, а скорочено — Кеп, і, тикаючи своєю люлькою мені в живіт, панібратськи заявляє:

— Ну що, товстунець, хочеш послухати про мої пригоди? Нашорошуй вуха.

Я вмощуюся зручно, кладу руки за голову й слухаю, слухаю, слухаю...

Сергій Лоскот

Сергій Лоскот

ТАЄМНЕ ЗАВДАННЯ КАПІТАНА КЕПА

малював Віталій Бугара

Маленький кораблик ніжно обіймало безмежне синє море. М'які теплі хвилі погойдували палубу, на якій безтурботно стояв самотній капітан-видр. І капітан цей із вдоволеною мордою вдивлявся вдалечінь, чекаючи, коли вже з'явиться берег. А прямував він до білого міста.

Кілька бурь тому він отримав «секретного листа» із загадковим посланням: *«На вас чекають у головному палаці країни Щастя. Кидайте все та мерщій сюди. Листа з'їжте, відповідати не треба».*

Лист доправила скажена курка. Вона довго кружляла над кораблем видра, удаючи альбатроса, а потім кинула лист і миттю шугнула вгору, горда та стрімка.

У видра з рота стриміла, але не диміла люлька. Капітан чудово знав ще від дідуса (теж морського видра), що куріння — рідкісна гидота. Але люлька робила його серйозним і переконливим, а хіба без цих рис можна бути капітаном? Та й голос у нашого видра був писклявий і не надто солідний. Певно, саме тому в нього збоку замість шаблі стримів мідний рупор, з яким видр був нерозлийвода та в разі чого гукав у нього: «Гей,

ви, на кораблі, пірсі, вантах!.. Віддати кінці, золото, діаманти!...» — та інші морські слівця.

Капітан, син капітана й онук боцмана, а скорочено Кеп — так звали добряче просоленого морськими вітрами та обсмаленого пекучим сонцем видра. Окрім люльки, солідності йому додавали пухнасті бакенбарди — хоч і не такі сиві, як у старих морських капітанів, але охайно зачесані та доглянуті. Починалися вони від самісіньких круглих вушок, а закінчувалися аж під підборіддям. Кеп ними страшенно пишався та за першої-ліпшої нагоди розчісував перетинчастою лапкою.

Вбраний наш морський видр був у широкий камзол, схожий радше на сукню-льолю, та капелюх, оздоблений пером незвіданого птаха (насправді звичайного фарбованого горобця).

А тим часом на видноколі синьою стрічкою замайоріла земля...

Сірий злочин і загадкова втеча води

Біле, немов сніжне, місто з велетенськими арками здіймалося сходишками до верхівки скелі. А на вершині мерехтіли на сонці та розчинялися в небесах золоті баньки казково красивого палацу — головної будівлі в маленькій країні Щастя, яку населяли добрі й задоволені життям підданці.

У гігантській центральній залі палацу зберігалося велике рубінове серце. Воно сяло, коли все було добре, та плакало сльозами-рубінами, якщо бодай один житель країни був у біді. Упродовж багатьох років ніхто не помічав під серцем дрібних червоних камінців, тому країну й назвали Щастям.

Здоровенна підйомна брама затуляла вирубаний у скелі вхід у гавань. Брама була зачинена так міцно, що всередину не потрапляло ні краплинки води. А на ній згори вниз, під кутом, було нашкрябано кривульками: «Кричіть — і вам відчинять». Що за лапа-криволапа написала цей заклик?

Кеп трохи помилювався «вишуканим» написом, а тоді заволав у рупор, намагаючись надати голосу щонайбільше суворості:

— Агов! Брамники! Відчиняйте, сто оселедців через море! — це такий моряцький вислів.

Брама не зрушила ні на міліметр, а на майданчику, де зазвичай лежав головний вартовий — кабан Свин, було порожньо. Над водою з голосними криками ширяли мартини. До капітанових вух долинав м'який шум хвиль, які накочувалися на скелі.

— Куди ж усі поділися? — пробурчав собі під ніс капітан і знову схопився за рупор: — Гей, нагорі! Мене тут об скелі розтрощить!

Згори почулося якесь сонне рохкання, і з балкончика вигулькнула спершу пара ратиць, а потім винувата свиняча морда.

— Кранці¹ викинь! — заявила вона та зникла.

Видр лайнувся, кинув кранці, віддав якорі та пришвартувався за гак, вбитий у підніжжя арок, імовірно, саме для цього.

— Гей, нагорі! І довго мені чекати? Відчиняй-но браму!

Та сама винувата морда знову з'явилася та ліниво ковзнула поглядом по капітану й кораблю.

— Ключів нема, — тяжко зітхаючи, рохнула вона та розгублено почухала за вухом. — Поцупили... Точніше, поцупив СІРИЙ ЗЛО-

¹Кранці — плетені мотузяні клубки, які вивішують за борт, щоб судно не билося об причал.

ДІЙ. Знову він старі фокуси викидає, хоча ключі якраз були новісінькі!

І морда зникла. А замість неї висунулася цікава та трішки дурнувата голова гусака на довгій шії. Вона подивилася на капітана спершу одним оком, потім другим, а тоді багатозначно мовила:

— Га!

Що ж означало це «га»? Кеп так і не збагнув, зате напевне зрозумів, що згори на нього щось летить. «Щось» виявилось мотузяною драбиною, яка мало не розбила йому голову.

«Оце так гусак!» — подумав видр і схопився за найнижчу поперечину. Драбина була вузька та хитка, але капітану не бракувало вправності, тож він видерся нагору дуже швидко, що навіть і до десяти ніхто не встиг би порахувати.

— Вуаля! — заявив Кеп, неабияк спантеличивши обидвох вартових.

— Іноземець, — прошепотів гусак кабану на вухо. — Стидоба!

— Дозвольте відрекомендуватися, — пискнув видр і шаркнув ніжкою. — Капітан, син капітана й онук боцмана, а якщо коротко — Кеп! Прямує у своїх справах у гавань вашого пречудового міста!

— Головний брамник Свин зі своїм побратимом! — представився у відповідь кабан, похапцем згадуючи правила етикету та щосили стараючись набути переконливого вигляду. «Побратим» тим часом заявив, що він — гусак, і на цьому офіційна частина завершилася.

— Що тут у вас таке, чого браму не відчиняєте? — запитав видр, усунув люльку в зуби, а за мить заховав у кишеню.

— Та багато чого, — загадково рохнув кабан, закотив очі та почав перераховувати: — По-перше, СІРИЙ ЗЛОДІЙ, по-друге...

Проте закінчити йому не дали. Гусак відштовхнув побратима та замахав крилами.

— Бгеше він, бгеше, могда незгабна! — обурено загелготів він, зворушливо гаркавлячи. — Гатиці його бачив? Хіба такими гатицями ключі втгимаєш?

Кеп пильно оглянув ратиці Свина та дійшов висновку, що для тримання ключів вони навряд чи придатні, хоча лапи гусака, власне, теж не дуже годилися для цієї справи.

— А я дзьобом відчиняю, дагма ти на лапи витгіщаєшся, — гусак упіймав на собі погляд видра. — Бачив, як у мене шия кгутиться?

А й справді, шия в гусака була видатна.

І капітан довідався прецікаву історію про ключі, які от уже півроку кудись щезали, і все через «ту свинюку», яка тільки й робить, що спить і губить, губить і спить. Та ще сміє перекидати провину на якогось буцімто сірого злодія, якого ніхто ніколи не бачив.

— А я бачив! — спробував вставити свій п'ятак кабан. — Отутеньки вони завжди висять, на цвяшку, а він їх цупить, сірий і безгучний, прокрадається вночі, коли всі сплять.

І він вказав ратицею на одинокий цвяшок, що стирчав поряд з підйомним механізмом, замкненим на висячий замок. Видр витяг зі своєї чималої кишені люльку та про всяк випадок обнюхав і замок, і механізм, і цвях.

— А ще в гавані гаптом пгопала вода, — любісінько продовжив гусак.

— Як це пропала? — перепитав капітан.

— А отак, пгопала. Пішла собі вночі та й не повегнулася. І тепег у гавань ніхто не ввійде та не вийде. А ми не можемо відчинити бгаму та запустити воду. Хоча кабан якгаз і не пготи — дає хгопака цілими днями...

Видр перебіг на протилежний бік муру та побачив прикре видовище: унизу, просто під ним, невеличка затишна гавань стояла порож-

нем. Вона скидалася на кратер згаслого вулкана з розкиданими по дну кораблями, човнами й усіляким сміттям. Схожі тепер на мости, самотні причали на довгих дерев'яних палях стояли сумно та покинуто. З них гігантським павутинням звисали канати.

— Тек-тек... — протягнув Кеп і пожував люльку. — Ну? Невже ніхто не поцікавився, куди пішла вода?

— Ні. Та це ж вода! Вона сама знає, що їй робити, — по-філософському заявив Свин і плюнув униз.

— Плювати — свинство, — мовив Кеп і поворушив бакенбардами.

— Оце ти спостегежливий! — в'їдливо зауважив гусак, і обидва вартові презирнулися та безжурно розреготалися.

Видр лише знизав плечима — чужа країна з чужими традиціями, що вдієш. Він іще трішки постояв нагорі, подивився на осяйний палац, а тоді розпитав, як до нього дійти, і рушив у місто.

— Нагляньте за кораблем! — гукнув він уже знизу двом ледарям, які маячили на мурі.

— Та ми життя за нього віддамо! Га-га-га! Рох-рох-рох!

Вдоволене рохкання та гелґотіння ще довго
лунало над порожньою бухтою.

Зникле серце й таємне завдання капітана

У місті були такі вузьенькі та плутані вулички, що Кеп заблукав на першому ж перехресті. Двоповерхові будинки хилилися один до одного, як старезні дуби на алеях, і затуляли небо. Між ними то тут, то там на різній висоті були встромлені колоди, щоби будинки не позліплювалися остаточно.

Колись давним-давно тут були самі лиш печери, але їх затопило море, а понад ними постало це місто з прекрасним палацом. Жителі почувалися щасливими та втішеними. Вулички були тіністі, а будинки — доглянуті й чисті. На колодах-підпірках висіли різнобарвні килими та клаптики тканини — місто завжди мало ошатний вигляд. А від синіх віконних рам і квіточок у вазонах від зворушення могла просльозитися будь-яка бабуня, навіть геть вередлива.

Видр гадки не мав, куди йти, тож постукав у перші-ліпші двері. І хоч над дверима, а точніше, трохи нижче та правіше, висіла багатозначна табличка «Стукайте — і вам відчинять», двері й не збиралися відчинятися.

— Дивне місто з мешканцями-диваками, — пробурчав Кеп і постукав знову, але тепер уже рупором.

За дверима почувся шелест, кахикання, неприязне запитання: «І чого вам треба?». А тоді... усе знову затихло.

— Агов, шановний! — гукнув наш капітан і щодуху забарабанив. — Як мені до палацу дістатися? Миші зелені вам у капці... Я заблукав!

Було доволі спекотно, хоч тінь і не давала сонцю розгулятися як слід. Спека починала дратувати й нудити. Навіть фарбована пір'їна горобця стирчала з крисів капелюха висолопленим язиком.

— Що таке, зіс набитий чи зюх нагубив? — чуйно поцікавилися з-за дверей і навіть трохи їх прочинили. Крізь щілину на капітана дивилися цікаві очі-намистинки та стирчав великий чорний носище, який повсякчас рухався й приплюхувався.

— А ніс тут до чого? — здивувався капітан.

— Бо треба йти за запахом, — заявив хтось схований у мороку. — Дорога до палацу рахне позкішшю.

Двері зачинилися.

— Тьху на вас! — плюнув спересердя Кеп, хоч і був чемним видром.

— І на вас теж, — відповіли з-за дверей і змовкли.

Видр втягнув носом повітря, проте розкішшю не пахло. Пахло казна-чим: оселедцем, зайцями, слонами, але... не розкішшю. Кеп почухав потилицю й вирішив був ретельніше обнюхати бруківку, аж раптом щось тихенько спустилося з балки й шелесткий пронизливий голос прошипів просто у вухо:

— Тримайссссся праворуч і рушшшшай угору, нікуди не повертай. Сссслухай уважно: заходь через чорний вхід. Пароль: СССЕРЦЕ!

Кеп озирнувся — поруч нікого не було, лише згори посипався дрібний пісочок і щось схоже на зміїний хвіст вигулькнуло та зникло серед хаосу дахів і підпорок.

— І?! Так і заїкою станеш! Цур мені! — проторохтів видр і про всяк випадок плюнув тричі через ліве плече в бік дверей. — Що за місто? Загадки на кожному кроці...

Із цими словами він поскакав (саме так!) праворуч і вгору. А двері потім таки відчинилися, і з них вилізла стара щуриха у фартуху та з мітлою. Вона швиденько відмела пилюку від входу та шмигнула назад, щось обурено белькочучи під ніс.

Ба, не всі жителі країни Щастя були аж такі задоволені та привітні.

Що вище піднімався наш капітан, то ширшали вулички й нижчали будинки. Дедалі більше клумб і дерев траплялося на шляху. Однак місцевих майже не було — вони чекали, коли вщухне спека, і, певно, спали собідесь у затінку та прохолоді.

Дорогою видр помітив кілька круглих фонтанів, бризки яких переливалися веселкою.

Палац з'явився одразу, щойно закінчилися довгі мармурові сходи на чотириста сходинок, оздоблені обабіч химерними фігурами міфічних людей. Фантазія скульптора зобразила їх без хвостів і шерсті, стоячки на задніх лапах. Вони мали кумедні пласкі морди з дрібними носиками. «Ото понавигадували!» — мигцем подумав Кеп і побіг далі.

Зблизька палац нагадував великий мурашник з купою сходів, нірок і балкончиків, наліплених там-сям так само хаотично, як і будинки в місті. Такої краси видру бачити ще не доводилося (хоча мандрував він чимало). Від несподіванки в нього аж дух перехопило. А від вигляду гордих вартових-їжаків у синеньких спідничках і з вишеньками на маківках видра охопив священний трепет. Вони нерухомо стояли під пекучим сонцем. Вартові

охороняли парадних вхід із білими колонами та балкончиком угорі.

— Краса! — захоплено мовив Кеп. — Цікаво, чи вишеньки справжні?

Він побіг навкруги палацу, шукаючи потрібний вхід, і невдовзі таки знайшов.

«ЧОРНИЙ ВХІД» — сповіщав напис над дебелими дубовими дверима, а під ним дрібними закарлюченими літерками було виведено: «Пароль кричати у віконце».

Написано — зроблено.

— Серце!!! — щосили прокричав видр, запхавши рупор у віконце. Гіркий досвід спілкування з місцевими жителями дався взнаки.

Диво дивне, але двері розчахнулися одразу — імовірно, на видра тут чекали.

— Проходьте мовчки. Цей напис для холоднокрівних, а не дурноголових, — тихо мовила якась дивна тінь незрозумілої форми, загорнута з голови до ніг у сіре. — Сходами нагору. На вас чекають.

Тінь зникла, двері зачинилися, але збоку з'явилися тьмяно освітлені кручені сходи, що спіраллю бігли кудись угору. Капітан зачекав, доки очі звикнуть до темряви, і гайнув сходами. Він аніскілечки не втомився, адже був

вельми енергійним видром. Наприкінці сходів були двері, за якими знову починалися сходи, а за ними ще і ще...

Зрештою Кеп, висолопивши язика, із геть утомленими лапами (мусить же бути якась межа!) виповз у довгий коридор і розчахнув чергові двері...

Світло, що потрапляло в простору круглу залу крізь різнобарвні вітражі під високою стелею, аж очі сліпило, а на підлозі від центру було викладено мозаїкою вигнуті промені. Круглі колони у формі розкритих тюльпанів перепліталися між собою високо над підлогою, а в центрі цього плетива в осяйній чаші під скляною банькою лежав шматок рудої глини, формою подібний до серця.

— Проходьте, прошу, кхе-кхе, проходьте,— рознісся залом старечий, але веселий і бадьорий голос. Кеп рушив туди, звідки пролунав голос, дорогою розглядаючи дивовижні стародавні фрески, на яких були зображені колишні власники палацу, оточені тими самими міфічними людьми.

Коли видр зайшов за колони, то дещо здивувався, бо замість звичайного трону побачив щось схоже на гамак, упоперек якого лежав

на животі, легковажно гойдаючись, черепах. З одягу на ньому була лише корона, що на-
мертво вросла в панцир, а ще час від часу
їхнє королівське тіло обмахувалося віялом.

— Ваша Величносте?! — напівзапитав-
напівпривітався видр і розшаркався, зірвавши
з себе капелюха.

Їхня Величність велично відштовхнулася
задньою лапкою від підлоги та гойднулася
в бік капітана.

— О, облишмо ці умовності, любий капі-
тане, син капітана й онук боцмана, а якщо
коротко — Кеп. Нам про вас усе відомо.
І перепрошую, що потурбували, але... — че-
репах винувато прокашлявся, кхе-кхе, і про-
довжив: — Окрім вас, кхе-кхе, нам не було до
кого звернутися. А ви — особа нова, цікава
і... як би ото коротко висловитися... ТАКА-
ЩОВМІЄЗБЕРІГАТИТАЄМНИЦІ, чи що? Тому
ми до вас і відрядили свою посланницю. Най-
кращу посланницю, прошу зауважити. Вона,
звісно, не надто швидкокрила, але що вдієш,
не всім судилося родитися орлами.

Видр хотів був щось в'їдливо зауважити
щодо курки-посланниці, яка носить «секретні
листи», але йому не дали.

— Ні-ні, не перебивайте мене, це щира правда, щира правда. На вас чекає нагорода, а інструкції дістанете в о-о-о-тій кімнаті, — він вказав поглядом на ще одні двері. — І не забувайте: саме вас обрала наша посланниця, а вона не помиляється, вона в нас курка-розумака.

На цьому аудієнція скінчилася. Черепах знову відштовхнувся лапкою, заплющив очі та сховав голову в панцир.

«І до чого тут курка?» — подумав Кеп та відчинив двері.

У вказаній кімнаті на шовкових подушках розлігся кобр, красиво виблискуючи темною лускою та холодним поглядом жовтих очей. Щось візерунчасте, схоже на шкарпетку або шарфик, огортало його шию під каптуром. На кінчику тремтливого хвоста сяяв діамант.

— У нассс біда, — заявив кобр замість привітання. — СССЕРЦЕ пропало! Хтоссьь або щоссьь зухвало його вкрато.

— Перепрошую, — зауважив Кеп, — але що тоді лежить під банькою в залі?

— Його точна копія. А найжахливішше те, що ми навіть не знаємо, КОЛИ ВОНО ПРОПАЛО. Сссюди, у залу, можуть входити

лишшше головні жителі. Ну і тебе ми змушшені були запросити. Останнім часом тут бували тільки головний пссс, головна жаба, ссам король черепах і я — головний кобр.

— Дуже приємно, Кеп, — представився видр, легенько кивнув головою та про всяк випадок схрестив за спиною пальці (такого збіговиська «головних» він ще ніде не зустрічав).

— Приємного тут якраз нічого немає. Це катастрофа, — холодно прошипів кобр і злегка роздув каптур. — Ссерце плаче, коли бодай один житель країни стає нещасним, і плаче воно, прошшу зауважити, червоними рубінами, отакими.

Кінчиком хвоста кобр підштовхнув до капітана кілька рубінів, які замерехтіли на світлі. Змій замовк і замислився, ледь помітно хитаючи головою.

— Перепрошую, — спробував нагадати про себе Кеп, — а я тут до чого?

Кобр отямився, наблизив голову до видра й зазирнув йому в очі. Ох, цей зміїний погляд, він проникав липким страхом і безпомічністю в самісіньку душу маленького звірка.

«Не варто ставати на його шляху», — подумав капітан, відчуваючи, як терпнуть лапи

і його тягне дедалі ближче й ближче до цих моторошних очиськ.

— Ти знайдешшш крадія. Але нікому ні сслова не мовишшш. Це таємниця, і засссь комусь знати, що сссерце пропало.

Однак видр не такий простак — він безстрашний капітан із бездоганим минулим. Тож, вислухавши зміїне шипіння, він незворушно відповів:

— Я, мабуть, відмовлюсссссь!

Саме так він і сказав, передражнив ГОЛОВНОГО КОБРА — отакий сміливець наш капітан. І змій, лишень уявіть, сторопів і вельми здивувався.

— Як? Чому? — спитав він і здивовано підвів страшну голову.

— Я не вмію, — просто сказав видр і розвів лапками. — Я ніколи не вів розслідувань, та й у вас тут стільки «головних», що я гублюся.

— Усссі прагнуть досссконалості, — загадково мовив кобр і знизав каптуром, як плечима. — Та не біда, головне — почати. Ну подумаєшшш, знадобиться трохи більше чассу... У тебе є люлька, і вона робить тебе сссолідним. У тебе є серце — сссміливе й добре,

і ти просто не можешшш кинути нассс у халепі. Врешшшті-решт, якщо ти не погодишшшся, я тебе вкушшшу, і на тебе чекає довга й болісссна сссмерть. Згоден?

І що ж міг удіяти капітан зі справді добрим серцем? Він погодився, але дещо таки запитав:

— Хто в курсі, що серце пропало? Де всі підозрювані та як можна непомітно вийти з палацу? Куди поділася вода? Чому країна називається Щастя, а її жителі не зовсім щасливі?

Кобр відповів на всі запитання, крім останнього, і всі відповіді були однакові: «НЕ ЗНАЮ». А на останнє запитання він загадково прошипів, що «радшшше за вссе нещастя жителів пов'язані сссаме зі зникненням сссерця».

— У тебе якнайшширші повноваження, — мовив наостанок змії і м'яко виштовхав Кепа з кімнати.

Перший
підозрюваний
і стисла історія
країни Щастя

Кеп знову опинився в залі, устроїв люльку в рота та зробився проникливим детективом, бодай на позір.

— Тек-тек, — багатозначно мовив він і взявся обнюхувати сліди навколо глиняного серця, королівського трону-гамака та колон. Черепах байдужісінько гойдався, зовсім не звертаючи уваги на видра-нишпорку.

— Тек-тек, — знову пробурмотів видр і поворушив вусами, — тек-тек.

Він присів перед Їхньою Величністю та пильно оглянув підлогу. На ній, просто під гамаком, чітко виднілася свіжа подряпина у формі спіралі.

— Дозвольте? — спитав видр і, не чекаючи відповіді, зухвало вчепився в лапу короля та легенько гойднув гамак. Великий кіготь чітко повторив подряпину.

— Як ви зі мною поводитесь, кхе-кхе? — пискнув черепах і про всяк випадок сховав лапи в панцир.

— ВОТ ІЗ ЗИС? — і Кеп тикнув люлькою в сліди на підлозі (він багато ходив морями, тож іноземні слівця лізли з нього, як таргани). Король же колись ходив до школи, і тепер почав натужно згадувати іноземну англійську.

— Із, зис... це... подряпина!

— Та бачу, що подряпина, — випалив видр, не давши черепаху прийти до тям (він десь чув, що підозрювані плутаються у свідченнях, і їх легко вивести на чисту воду, варто лиш натиснути як слід). — Звідки вона взялася? Коли з'явилася? Часто ви підлогу дряпаєте?

Такого допиту король не чекав і змився в панцир. Віяло глухо гепнулося на підлогу.

— Ви на мене тиснете! — обурено прокричав черепах ізсередини. — Не знаю я, звідки вона з'явилася, АЛЕ ЗНАЮ, що два дні тому.

— То що, визнаєте свою провину?

— Нііі! — пролунала приглушена відповідь з панцира.

Видр знову пильно оглянув подряпини, гойднув гамак і приязно заявив:

— Вилазьте, Ваша Величносте.

Обережно висунулася голова, ладна сховатися назад будь-якої миті.

— Ви, схоже, мене підозрюєте? — спитала вона та втупилася в підлогу. — Я серця не брав. Я живу тут дуже довго й уже зріднився з цим... з цією «рубіною красою». Воно мені було до душі, я звик до нього. То нащо міняти звички, кхе-кхе, якщо вони не погані?

Черепак відкашлявся та продовжив, не відриваючи погляду від підлоги:

— Ми живемо в країні з добрим і милим населенням. Колись дуже давно тут оселилися щури — добрі та милі. Потім тут оселилися жаби — вони потоваришували зі щурами. Потім собаки — вони вирішили охороняти королівство та поселилися на його кордонах. А ще змії, птахи, віслюки... А серце... Серце було завжди, скільки себе пам'ятаю. І кому це воно раптом знадобилося — навіть гадки не маю.

— Ага! — примружив пильне око видр. — То ви в курсі, що воно пропало?

— Авжеж. Я може й глухуватий черепак, але аж ніяк не сліпий. Серце пропало рівно два дні тому, вночі. Увечері воно було ще червоне й тепле.

— Червоне й тепле? Тек-тек, — уточнив Кеп, витяг маленький нотатник і щось туди записав. — Підозрюєте когось?

Голова довго думала, плямкаючи й ворухачи кігтями, на яких були добре помітні вм'ятини, неначе на них не раз надівали щось залізне.

— Останньою тут стрибала головна жаба, і знаєте... здається мені...

— Тек-тек? — капітан заохотив короля легким поштовхом гамака.

— Здається мені, що було тут іще щось. Щось темне і страшне, і кругле... та я не можу згадати...

Черепак почав напружено згадувати, аж очі виричав, хоч це й не було йому властиво. Але зненацька!..

Залою пронісся легкий шелест і тихий глухий свист. Звідки ці звуки лунали, годі було зрозуміти. Їхня Величність знову сховалася в панцир і більше звідти не з'являлася.

Видр оббіг і обнюхав усі куточки та закутки, однак нічого підозрілого не знайшов. Він спробував продовжити розпитування короля, проте черепак так злякався, що більше ні слова не мовив.

«Що далі в море — то нахабніші мартини. Загадка на загадці, ну!» — подумав видр і визирнув у велике відчинене вікно. Удалині широчіло море, виднілася маленька бухта з причалами та кораблями, а ще двійко дурненьких приятелів, котрі так і сиділи на мурі, втупившись у пересохлу гавань.

— Де ж мені цю жабу шукати? — пробурмотів видр, покусуючи люльку. — І навіщо

серце замінили, якщо простіше було просто його вкрати? Можливо, варто шукати серед тих, хто добре бачить уночі?

На підвіконня сіла чимала пташина дещо божевільного вигляду під назвою курка.

— Гулі-гулі, давня моя знайома, — звернувся до неї видр і простягнув кілька хлібних крихт, що завалялися в кишені.

Курка здивовано глянула на капітана, злегка нахилила голову та обурено закудкудакала:

— Що за нетактовність! Де тебе взагалі виховували?

— Пардон, — буркнув видр і викинув крихти. Він трішки помовчав, а тоді запитав: — А чого це ти «секретного листа» доставила мені, а не казна-кому?

Птаха не звернула уваги на запитання — вона спостерігала, як падають крихти. А потім перевела погляд на Кепа й дуже загадково прокудкудакала:

— Ко-ко! Не всі бачать те, що бачать, а дехто й далі свого носа не бачить. Перед дощем співають скрекотушки — а де співають? Не біля грушки. Іди до ставка на захід від міста, а шлях тобі підкажуть звуки музики — сьогодні там фестиваль.

— Ох, мила курочко, дякую тобі! — проворкував видр і начебто мимохідь запитав: — А чи бачиш ти вночі? У темряві?

— А чи чув ти про ко-курячу сліпоту, га, пришелепуватий капітане? — відповіла вона запитанням на запитання та граційно шугнула вниз.

Про ко-курячу сліпоту «пришелепуватий капітан», ясна річ, чув, а тому, не гаючись, вирушив шукати ставок, дорогою розмірковуючи про дивакувату поведінку пернатих і про те, як йому розплутати цей клубок.

Другий
підозрюваний
і потоплення
на суходолі

Сонце вже сідало, коли наш капітан дістався до міської околиці. Він був страх який голодний. Тож невдовзі ніс, який ніколи його не зраджував щодо харчів, привів видра до невеличкої корчми з гучною та промовистою назвою «ЇЖА».

Заклад стояв боком до міста та зовні нагадував великий димар з почепленим згори дахом. Усередині стояв довжелезний дубовий стіл, нашвидкуруч збитий із сирих дощок. Замість стільців — пеньки, а замість ламп висіли скляні пляшки, у яких мирно спали світляки.

Господарів видно не було, і видр скористався своїм рупором:

— Їсти хочу!!! — заволав він якомога жалісливішим голосом.

— Уже йду, — пролунав ніжний голосок з-за димаря (виявилося, що димар насправді був комином величезної печі). І голосок цей був настільки чарівливий, що круглі капітанські вуха миттю стали овальними. Бакенбарди розпушилися, а перетинчасті лапи почали нервово тупцювати.

Так, це була вона — особа жіночого видрячого племені. Вродлива та приголомшлива. З лискучим хутром і граційно вигнутою спи-

ною. У запаморочливому фіолетовому чепчику, що неймовірно пасував до її чорних оченят. У зеленому сарафані та з бантиком на хвості.

— Ах, який у нас нині гість! — захоплено вигукнула вона та пустила очима бісики.

Капітан потонув. Потонув одразу й безповоротно. Попрямував до дна з усіма своїми щоглами, якорями, гарматами та всілякою іншою морською всячиною. Хоча якір він якраз кинути встиг, і цей якір намертво в'якорив його серце біля чарівної господині корчми.

— Еее, — тоненько пискнув видр і зашарівся. Він навіщось знову схопився за рупор, але м'яка лапка господині його спинила.

— Навіщо вам ця гучна штукovina? — ніжно промурмотіла видра, схиливши голівку. — У вас без неї такий прекрасний видрячий фальцет. Чого бажаєте скуштувати?

— Мадам... — почав був він.

— Мадемуазель,— виправила вона та мило всміхнулася.

— Чогось романтичного, підхожого для самотніх подорожніх.

Капітан опанував себе і припинив витріщатися на господиню. Він навіть якимось дивом взяв себе в лапи та трішки напириндився.

— Ми, капітани, давненько не їли в компанії таких милих мадемуазелей, а тому: чи не розділите ви зі мною вечерю?

— Ооо, то ви капітан? Як романтично! — проспівала чарівна видрочка, знову пустила бісики та зникла за піччю.

Вони поїли вдвох під спів вечірніх пташок і блимання світлячкових ламп. Видру в гарненькому чепчику звали Галинкою. Вона мешкала сама й була щаслива, як і всі жителі цієї країни. А корчму Галинка успадкувала від дідуся — старого видра, який вирушив у далеку далечінь у своїх старечих справах на такому самому кораблику, як і в нашого капітана.

Кепу аніскільки не хотілося йти від цієї милої господиньки та залишати її затишну корчму, розлучатися з її чорними оченятами й фіолетовим чепчиком. Ах, як же не хотілося йти від цих сковорідок і запаху смаженої рибки. Однак іноді в Кепові прокидався «сухар», який жив, певно, у кожному капітані. І «сухар» цей гнав його геть від затишного світу до безкраїх просторів, де на нього чекали жаби та небезпека.

На прощання Кеп пообіцяв навідуватися «частіше», розпитав про дорогу до ставка

та побіг нею, нашорошивши вуха, щоб не прогавити віддалені звуки фестивалю.

А жаб'ячий фестиваль був саме в розпалі. Кумкання заповонило всю околицю, і навряд хто здужав би його перекричати.

Гостей на фестивалі не було, адже в цій музиці ніхто більше не тямив. Головна жаба надувала міхур на одинокому листку латаття та виводила трелі з заплющеними очима. Лише вона тут була вбрана в неймовірно гарне лілове трико.

Аж раптом какофонію дикої первісної музики порушило жахливо мелодійне виття рупора. Запала тиша. Жаби, приголомшені незвичним звуком, притихли та вирячили очі. Такої музики їм чути ще не доводилося.

Наш капітан гасав берегом і видував зі своєї пекельної труби громові звуки (пробачмо йому — він не знав нот). Задоволений ефектом, Кеп припинив музичити та мальовниче вклонився на всі боки. На нього були спрямовані погляди публіки, і видр купався в променях слави.

— Можна й без овацій, — скромно мовив Кеп і поколупав землю задньою лапкою. Жаби мовчали, навіть не збираючись плескати.

— Агов, головна на лататті! — прокричав видр у свій рупор. — Вас звинувачено в злочинстві! Пливіть сюди, і я вас допитаю, а може, навіть, заарештую.

Лізти у воду видру аж ніяк не хотілося.

— Заарештує, заарештує... Бульк, бульк, бульк! — прогуділо понад ставом, і жаби зникли (може, кожна з них вважала себе «головною»). Тоді видр зрозумів, що припустився фатальної помилки й відшукати тепер потрібну жабу буде вкрай непросто.

Він сумно всівся на берег і замислився. Розмірковував так довго, що не помітив, як настанала ніч, а за нею прийшов і сон. Уві сні Кеп побачив море та прекрасну Галинку, яка апетитно гризла соковиті мушельки. «Ням-ням», — мило буркотіла вона та плювалася рештками мушель. *Ляп, ляп* — ляпали вони у воду.

Кеп прокинувся від цього звуку та розчаровано побачив, що Галинки поруч нема, а замість неї зі ставка незграбно вилазить щось зелене та жабоподібне. Ніч минула, і над ставком висіла легка імла.

Видр удав, що спить, і чекав, ледь-ледь розплющивши одне око. Жаба повзла просто до нього — вона явно щось задумала.

Однак капітан дарма непокоївся — у зеленій були цілком мирні плани. Вона просто виповзла на сонце, а думки її були чисті, як роса на листочку. Видр іще трохи повдавав сплячого. Переконавшись, що його оминають увагою, поцікавився:

— Високошановна, — почав він здалеку улесливим голосом, — а чи не ви тут головна над усіма цими низькошановними жабами?

Жаба навіть не ворухнулася. Вона з поважним виглядом надувала щоки та вибалушувала очі.

— Прегарна пані, у вас таке вишукане трико! — пропищав видр солодко, сподіваючись натиснути на жіночу слабкість, і легенько помахав рупором. Отут він і помилився — язик «прегарної пані» блискавично схопив рупор і зник у зеленій пащеці.

— От же ж оселедцеві діти! Та що тут таке коїться, ну?! — капітан був украй обурений. Він ошелешено дивився то на свою спорожнілу лапу, то на жабу. Та ж удавала, що її ці слова не стосуються. До чого тут вона? Сиділа байдужісінько та витріщалася.

Тепер фатально помилилася вона.

Видр не збирався чекати з моря погоди

і з криком «То ось яка ти!» мужньо кинувся в битву. Він схопив зелену за товсті губи й роззявив їй пащеку геть як левові в цирку. На жаль, там було порожньо. Жаба силувалася відштовхнути Кепа передніми лапами й навіть хотіла підрізати задньою, але марно — видр був уп'ятеро більший і... словом, переміг. Ура.

— Тек. То будемо говорити чи витріщатися? — капітан обережно штрикав прив'язану до дерева жабу люлькою в черево. Він аж ніяк не хотів, щоб фокус із рупором повторився, тому про всяк випадок заліпив їй рот скотчем. Збоку могло здатися, що це розбійник знущується з викраденої принцеси, от тільки «принцеса» якась зелена й гладка, а «розбійник» узагалі видр видром.

Допитувана довго мовчала, лише зрідка скоса позирала на свого ката, виразно натякаючи, що страшної таємниці не викаже. Але зрештою їй, певно, набридло, і вона продемонструвала, що до зізнання готова.

— Якби ж отак одразу, — буркнув Кеп, відклеюючи скотч. І сховав люльку.

— Ох, кате, чого ж ти мене катуєш? Сиділа собі, нікого не займала, — жаба схвильовано дихала.

— Де серце?

— Яке ще серце?

— Червоне й тепле. Зберігалось в палаці.

І тоді, на свій сором, видр збагнув, що жаба жодним чином не причетна до зникнення серця.

— Я й гадки не маю, що таке «червоне». І не в курсі, що таке «тепле»,— ображено заявила жертва та спробувала надутися. — Я бачу тільки те, що рухається. А воно рухається? Воно було схоже на муху?

— Ні, — знехотя відповів видр, — на муху воно не схоже. А ви справді так погано бачите?

— Повторюю, — прокумкала нещасна, знімаючи з себе всі підозри, — ми, жаби, бачимо тільки те, що рухається. Такі вже в нас очі. І все рухоме сприймаємо за їжу, тому звиняй, що я мимохить з'їла оту твою штуку.

І що мав робити видр? Алібі було залізне. Він, звісно, перепрошуючи, розв'язав полонену та відпустив її, жалкуючи про свою ганебну поведінку. Капітан не шкодував за рупором, та він би може й люльку радо віддав — аби лиш йому пробачили.

Головна підозрювана (а це саме вона й була)

ображено шубовснула в ставок, а наш капітан поплентався назад, картаючись і мізкуючи, що ж робити далі.

Бути детективом йому сподобалося. Так, бракувало гонитви, таємничих отруєнь, ударів кинджалом і всякого такого, але... Клубок поволоеньки розплутувався, і тепер лишалося тільки двоє підозрюваних.

Видр поринув у думки й не помітив, як щось, ховаючись серед трави, пішло назирці за ним і зникло, коли на горизонті завиднілася корчма.

Несподіваний поворот і пастка для детектива

Йде дорогою стрімкою
Славний видродетекти-и-и-ив,
Хвіст сміливо настовбурчив,
Вуха пильно нагостри-и-и-ив.

Пісня, може, не шедевр, але настрій у Кепа від неї покращився, і він тихенько наспівував собі під ніс, пританцьовуючи на задніх лапках. У животі буркотіло від голоду, пташки цвірінькали, а від корчми долинали спокуси-ві пахощі.

Галинка у свіжому накрохмаленому фар-тушку та з новим ошатним бантиком на хвості, брязкаючи баняками, готувала якусь смакоту.

— Який чудовий бант! До побачення готуетесь? — грайливо мовив видр і порухав брівками. Вигляд мав дещо пришелепуватий, як у всіх закоханих. Господинька це відчула й узялася ще сильніше брязкотіти, удаючи, що вона тут ні до чого.

— Ах, знову ви? — трохи помучивши капітана, врешті-решт запитала вона та граційно махнула хвостиком. — Як море? Далеко запливли?

— Штормить, — коротко відповів Кеп, підхоплюючи гру. — Довелося підтягувати рифи та свистати всіх нагору.

— Невже? А за погодою й не скажеш. Певно, команда страшенно зголодніла, треба її нагодувати.

Із цими словами Галинка одночасно сунула капітану під ніс сковорідку, поправила чепчик і зазирнула закоханому видру в очі.

— То, може, самотній капітан бажає поміняти бурхливе море на тиху гавань? — ніжно промуркотіла вона та подала виделку.

До такого повороту Кеп готовий не був. Точніше, був, але ж не так одразу. У нього на язиці вже крутилося зізнання та навіть фраза «Виходьте за мене, пречудова Галинко, я довго мандрував, вітрила мої потріпалися і т. д.» Проте... всередині знову прокинувся «сухар».

— Зараз не можу. Справи, самі розумієте, — тільки й мовив, а тоді жадібно взявся їсти. Однак такою поведінкою дівочих сподівань видр не зруйнував. Навіть навпаки: спонукав до подальших спроб достукатися до його серця. І хоч серце його не було таке велике, як поцуплене королівське, але воно було відкрите для кохання, і лише відчуття голоду та гучне плямкання заважали йому розкритися.

— Смачного, неприступний капітане, — весело сказала господиня, легковажно змахнувши

хвостиком. — Ви такий серйозний і вродливий, аж поцілувати хочеться.

А тоді дзвінко розсміялася, отак: *ха-ха!* І помчала за додатковою порцією смакоти.

Після апетитного обіду капітан, блаженно всміхаючись, витяг свою люльку й вчинив спробу серйозно все обмірковувати. Проте думки, замість розплутувати надскладну суперзаплутану справу, літали деінде, а зокрема навкруги Галинки. Вони купчилися, роїлися та ряхтіли, мов дим, і навіть не збиралися вишиковуватися в потрібному керунку.

«Може, справді одружитися? — ліниво думав видр і сито поглядав на господиню примруженими очима. — Залишуся тут, дітками обзаведусь, нірку викопаю...»

Аж раптом, як завжди, у найцікавішому місці, думки капітана було грубо перервано несподіваним вторгненням броньованого лицаря. Ба навіть цілою ватагою лицарів-собак у блискучих обладунках. Вони оточили корчму, а до видра з видрочкою підбіг найбільший, схожий на дога, пес.

— Хто з вас тут капітан, син капітана й онук боцмана, а коротко — Кеп? — грізно прогавкав він.

— Певна річ, що не я, — пискнула Галинка й про всяк випадок схопилася за сковорідку.

— І не я, — чомусь збрехав Кеп, передчуваючи лихо.

Такої відповіді дог ніяк не очікував і геть розгубився. Точніше, він лишився цілий і навіть більш зібраний, ніж доти, але в голові його ніби щось зламалося й розсипалося.

— І що ж тепер робити?

Сковорідка полетіла в куток і жалібно дзвякнула.

— Вас застукали на гарячому та доставлять, куди слід! Так і знайте!

Під час цих загрозливих слів Кеп із безневинною мордою спробував здійснити маневр у бік виходу, проте шляхи відступу було перекрито. Дебелий тулуб лицаря заповонив увесь простір, а лапа в залізній рукавиці вперлася видрові в груди.

— Ага, — багатозначно прогарчав дог, і це «ага» не віщувало нічого доброго. — Вислизнути намагаєшся, ти, капітан, син капітана й онук боцмана, а скорочено — Кеп? Думаєш, скорчив непричетну морду й тебе не впізнають?

Що лишалося робити видру? Не битися ж із цілою армією. Хоча ідея «загинутися героєм

на очах у прекрасної дами» промайнула в його голові. Але промайнула так блискавично, що капітан не встиг за неї схопитися.

— Ну добре, здаюсь, — покірно заявив він і склав лапки. — Так, я це, я. Та чи не зволить могутній лицар пояснити: яке вам діло до скромної персони видра-детектива? Я ж тут не просто так! Я тут надзвичайну місію виконую, і місія ця, до речі, цілком таємна.

Останні слова Кеп вимовив дуже загадково. Загадковість ця долинула до круглих вушок прекрасної Галинки, яка тихенько стояла віддалік і тремтіла.

— Ах! — вирвалося в неї з грудей. — Як сміливо та романтично! Ти — мій лицар! Без страху й докору кажу: колись я задушу тебе в обіймах!

Хто б то не прагнув почути такі слова? О, ці свідчення, висловлені так просто, щиро й навіть іноді недоладно: доречно й недоречно, з глибини душі й аж догори... Вони спонукають нас до добрих вчинків і звитяги.

І наш капітан не був винятком — йому раптом так закортіло здійснити подвиг, от хоч би й малесенький. А тому він узяв і просто спопелив поглядом лицаря! Спопелив і переможно здійняв лапи — отак!

На жаль, від погляду ворог не загинув і навіть не відтанув.

— Вас звинувачено в страшному злочині: крадіжці серця країни Щастя! А за таке, шановний, ладиками не пригощають! — сказав лицар і насупив брови.

— Що?! Серце вкрадено? — вигукнули Кеп одночасно з Галинкою, причому господиня від жахливості новини, а Кеп від жаху, що його секрет уже ні для кого не секрет.

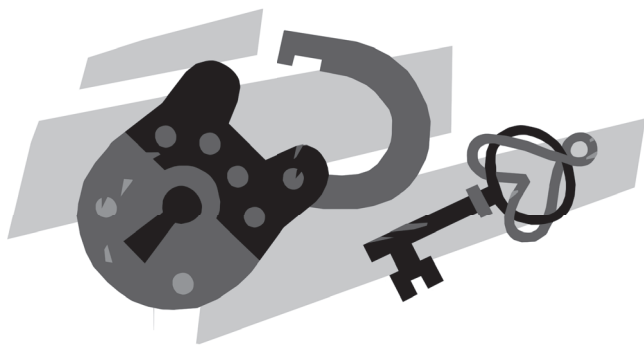
Запитання зависло в повітрі. Лицар не відповів і тільки мовчки відступив убік, щоб капітан міг пройти.

Видр гордо задер голову та поплив м'якою ходою до виходу. «Видно, я неабияк наступив комусь на хвіст, якщо мене вирішили вивести з гри», — думав він, оминаючи перешкоди зі столів і стільців.

— Прощавай, мій якірець! — трагічно пискнув він і прихопив зі стола сардинки.

— Я знайду тебе! — пискнула у відповідь Галинка й заридала ридма. Звісно, вона не повірила жодному слову лицаря. Дівчата — такі дівчата, вони завжди дослухаються лише до свого серця.

Третій підозрюваний і командирські сльози

Довга процесія розтягнулася на кілька кілометрів: що ближче до міста, то більшою вона ставала. Попереду в блискучих обладунках ішли добірні командири та несли коричневі прапори з синіми емблемами. Крокували вони дуже гонорово, навіть не дивилися собі під ноги.

За ними, оточена озброєними до зубів командирами нижчого рангу, помалу-малу їхала клітка з грубими ґратами. У клітці сидів видр і з нудьги глузував зі своїх стражників:

— І не спекотно вам у цих банях? — питав він, гризучи завбачливо прихоплені сардинки.

Чималий бульдог, хоч голосно сопів і фиркав, та у відповідь лише глухо гарчав: мовляв, ні, не спекотно. А ще йому, цьому лицарю, з голови до лап закутому в обладунки, явно хотілося їсти, однак він був солдатом витриманим, тому тільки слинився, що природно для його породи.

— А як ви чухаєтеся, коли блохи кусають? — не вгавав підступний видр і плювався кісточками просто в пса.

— От ти негідник! — заревів бідолаха, коли в око йому потрапив рибний хвостик, і кинувся на клітку. Кеп мигцем підібгав лапки та відсунувся від ґраток.

— Блохи — вони ж як діти, їм свіже повітря потрібне, а ви їх під залізяччям ховаєте, — незворушно продовжив видр і знову плюнув кісточкою.

— Можу поділитися, — прогарчав лицар і злісно гепнув залізним кулаком по ґратах. Клітка була міцна, тож видр почувався безпечно.

Пес висолопив язика і трохи відстав. Ззаду на нього відразу ж налетів іще один бідака, але іншої породи — кривоногий дрібний тер'єр з давнього клану Тоїв. На нього прикро було дивитися: тоненькі ніжки підкошувалися, і тому він увесь час злився, аж його тіпало від люті. О, якби ж не армійська дисципліна, усіх би тут перекусав!

— От ви зараз упадете, а по вас потопчуться та ще й плюнуть згори! — кепкував Кеп, знову звертаючись до бульдога.

Лицар посопів, але змовчав.

— Ніхто й води не подасть.

— ...

— Ніхто не побиватиметься, не тужитиме.

— ...

— І тіло ваше будуть дзьобати ласі стерв'ятники. О-хо-хо! — зайшовся вдаваним

риданням видр і навіть кілька разів ударився головою об стіну клітки, щоб підкреслити трагізм.

Остання фраза остаточно добила стражника, і він з приреченим повискуванням кинувся в степ широкий, скидаючи обладунки та викидаючи зброю.

— Ай-ай, — незворушно мовив Кеп до той-тер'єра, — армія зазнала непоправної втрати, а ще ж навіть бої не почалися...

— Заткнися! — заскавуліла чергова жертва та почала тоненько й безупинно гавкати. Очі її, і без того вирячені, тепер ладні були остаточно вивалитися з очниць.

— От повипадають у вас очі — і все. Як битися будете? І медалі вам не дадуть. Та й звання ветерана навряд чи заслужите.

Ось уже й другий знервований стражник зі скавулінням зник у степу...

Сонце не встигло проплисти в небі й на кілька мізинців, а навколо клітки вже не лишилося жодного охоронця. Сардинки тим часом закінчилися, і видр засумував. Засумував аж так, що до монотонного скрипу коліс невдовзі додалося монотонне хропіння.

— Що, чорт забирай, тут відбувається?!

Гучний голос «найголовнішого пса» зруйнував ідилію дорожніх звуків і неприємно вдерся в ніжні вуха капітана. Керівництво армії давно помітило, що відбувається щось дивне, а поміж вояк почалося хвилювання.

— Чвари та безлад! — пролунало з клітки.

Від такої відповіді головний над усім цим військом опинився в становищі, яке армійською мовою зветься зміною позиції. Він зацьковано роззирнувся навкруги, але ніякого підступу чи засідки не помітив, тож заспокоївся та навіть трішки повеселішав.

— А де всі? — уже спокійніше запитав він і шумно видихнув повітря. Йому не подобалася вся ця історія, повсюди ввижалися вороги та зрада. Ще вчора цей відважний лицар стояв на варті країни Щастя: гриз кістки та воював уві сні, отримував військові ордени за мирні битви та чіпляв їх собі на нашийника. Аж ось нарешті воно — справжнє завдання, яке пахло званням маршала та найголовнішою медаллю. З'явився небезпечний видр, його вдалося схопити, а це вже майже подвиг.

— У засідках, — байдуже бовкнуло «джерело нагород і медалей». — У вас, бува, сардинок немає?

Сардинок у головного пса не було. Серця теж. Тобто воно було, звісно, але не на місці. Командир дуже розхвилювався, йому здавалося, що довкола самі дезертири, готові встромляти палиці в колеса, аби лиш посісти його місце.

— Знаєте що, — капітан почав здалеку, — боюся, ви не того схопили. І ніякі нагороди вам не світять. Може, вас навіть покарають!

Остання фраза прозвучала аж надто дошкульно, і в собачій армії просто на очах запанував безлад. Адже «вас покарають» і «вас нагородять» — це зовсім різні речі.

— Хто, скажіть мені, охороняє державу, якщо всі великі командири зараз тут — тягнуть кудись безневинного видра?

— Кому треба, той і охороняє! Є солдати та командири менші, — трохи подумавши, відповів головний і нашорошив вуха.

— Тоді я спокійний. Що ж, розбудіть мене, коли будемо на місці.

Кеп повернувся спиною до співрозмовника та хотів уже заснути, але раптом дещо пригадав:

— А чого у вас такі дивні кольори на прапорах?

— Гарні, еге ж? — головний не зауважив

слова «дивні». — Це кольори крові та кісток. Вороги називають нас «кривавими псами»! — заявив він гордо та піднесено.

— Та ну? — капітан здивовано витріщився на лицаря. — А я завжди думав, що кров червона, а кістки білі.

— Ха-ха-ха! Звісно, так і є, а ти хіба десь по-іншому бачив?

Пса дуже потішила дурість арештованого, проте наступна фраза його вже спантеличила:

— Ясна річ, командире, на ваших прапорах. Вони ж синьо-коричневі.

«Підозрюваних стає дедалі менше», — розмірковував видр, спостерігаючи остаточний розлад в армії.

Клітка зупинилася. Біля неї сів і розпачливо заривав головний пес:

— Дальтоніки! Яка ганьба! А я так мріяв про медаль!

— Можете голову порохом посипати, так трагічніше буде, — кепкував арештований, вдаючи співчутливий вираз морди. — Ну, ну, годі вже плакати. Ви ж бойовий собака!

— Ні, я не бойовий собака, я лише вразливий песик... — завивав маршал-невдаха. Залишки армії йому підвивали.

— А ви не помітили нічого підозрілого, коли востаннє бачили серце в палаці? Сторонніх там не було?

— Уууууу, — вив собака. Він таки дослухався до поради та посипав голову порохом. — Які сторонні? Яке серце? Навколо самі дезертири...

Кеп усе зрозумів. Не було сенсу стояти тут і чекати, доки скінчиться істерика. Він склав лапки човником і прокричав, як у рупор, своїм капітанським голосом:

— Відставити! Клітку відчинити! Марш на місце!

Собаки слухняно виконали команди. За мить клітка вже була відчинена, а найнещасніший командир у світі, підібгавши хвоста й понуривши голову, поплентався геть, ллючи сльози на порохняву землю.

Втеча короля
та розгадка
дивних подряпин

Місто стало не таким, як доти. Хоча й усе залишилося на своїх місцях: сонце, будинки, палац... Але змінилося повітря. Страх і журбинка огорнули все довкола, просякли в кожний закуток свідомості, розтеклися врз-нобіч — усіма закапелками та в'юнкими вуличками. Страх цей не могли розвіяти навіть сонячні промені.

Жителі нашвидкуруч збирали речі й тікали з домівок. Куди вони прямували? Навіщо?

Найжахливіше, що все відбувалося в цілковитій тиші. Ніхто ні з ким не розмовляв, усі ховали очі та боялися дивитися одне на одного.

«Ух, як моторошно», — подумав відр і поспішив до палацу. Дорогою він спостерігав ту саму картину — жителі полишали місто: потічки з провулків і вуличок зливалися у великий мовчазний потік візків, вух, лап і хвостів.

Коли відр промчав центральними сходами, то здивувався, бо не побачив їжаків-вартових біля головного входу. Сам вхід був зачинений, а перед ним у пилюці валялися вишеньки та сині спіднички.

Капітан про всяк випадок обнюхав майданчик перед головним входом, копнув вишеньку, почухав потилицю та помчав до чорного входу.

— Серце! — пропищав він у віконце та кілька разів стукнув у двері люлькою.

Двері відімкнулися не одразу. Спершу відчинилося маленьке віконце, з нього висунувся огидний роздвоєний язик, що тремтів і ворухився, немовби принохувався.

Язик сховався, брязнув засув, і голос з-за дверей прошипів:

— Чого так довго? Вассс тут зачекалиссся.

Видр шмигнув у прочинені двері та кинувся нагору, в лабіринти палацу. Він уже добре орієнтувався за запахом, а тому доволі швидко знайшов тронну залу, щоправда, трохи захекався.

Зала була порожня. Глиняне серце так і лежало в чаші, гамак так і висів за колонами, але короля в ньому не було. На підлозі під гамаком — поряд із подряпинами — валялося віяло, але це нікого не хвилювало.

Кеп стомлено сів на підлогу та взяв його в лапу.

— Хочешшш обмахнутисся віялом?

Запитання пролунало так несподівано, що наш капітан, мов обпечений, підскочив на міс-

ці й навіть зробив сальто. Кобр із роздутим каптуром звисав з-під стелі та холодними жовтими очима незмигтно дивився на видра.

— А нехай тобі, гадино! Серце мало не зупинилося! — спересердя пискнув капітан, а тоді з полегшенням знову всівся на підлогу. — Що за огидна звичка підкрадатися, га?

Кобр був задоволений тим, яке враження справив, однак очі цього не виказували — лишалися такими ж холодними. Довге гнучке тіло з тихим шелестом зісковзнуло та скрутилося кільцями в гамаку.

— Ну гаразд, — примирливо мовив він, відштовхнувся кінчиком хвоста й почав м'яко розгойдуватися, — розповідай, я ссслухаю...

Видру дуже кортіло дізнатися, що відбулося ТУТ, але... ці жовті очиська... Зрештою він виклав усе від початку й до кінця, тільки приховав зустріч із Галинкою. Бо це надто особисте, і десь глибоко в душі він уже оберігав її від усіляких неприємностей.

Змій мовчки вислухав розповідь, похитав головою та розпочав свою:

— Король зник уночі піссся того, як ти пішшшов. Ба більшшше, перед тим він звинуватив тебе в крадіжці та навіть наказав

сссхопити тебе. Через цей наказ королівсство
й дізналосся про зникнення ссерця. А тепер,
бачишшш, усі сссумують і панікують. І хоч як
це жахливо, та сссхоже, цей ссстарий пенъ —
сссправжній злодюга.

Кеп не вірив власним вухам! Цей милий
старенький черепах отак легко його надурив?
Бути цього не може!

— Може, може, — прочитав його думки
кобр. — І на цьому твою міссію закінчено.
Далі ми сссамі. Тебе тишшшшком-нишшшшком
проведуть на корабель, щоб ніхто не дізнавссся.

— Пардон, а як же моє чесне ім'я? —
до такого повороту Кеп не був готовий. Він
тут допомогти хотів, а його безсовісно зви-
нували в крадіжці. Та й не міг він підняти
вітрила, доки якір не піднятий. А якір, як ми
знаємо, міцно застряг у корчмі Галинки. —
Так не годиться, — сказав він.

— Твоє ім'я вже нічого не значить, — мо-
вив кобр, зісковзнув з гамака та заповз на ве-
личезне кам'яне підвіконня. Видр підійшов,
видерся й увівся поруч.

Над містом здіймалася курява та щільною
смугою тяглася вдалину за горизонт, уздовж
моря, гавані та кораблів.

— Вони йдуть звідсси, нещассні дурненькі жителі країни Щасстя. Думають, що знайдуть міссце, де є інше рубінове ссерце. Але вони забувають про живі ссерця у влассних грудях.

— Дарма ти їх обмовляєш. Це ж звичайні мешканці, у них є недоліки та слабкості. Вони жили у своїх маленьких затишних світах. А тепер хочуть віднайти затишок, от і все.

Видр сумно дивився на тих, хто лишав місце, і серце його стискалося від жалю та смутку.

— Ссліпці. Хочуть мати те, що вже мають, — позіхнув кобр, поставивши крапку у філософських роздумах. — Тебе проведуть, а ми тут ссамі розберемосся. Щодо імені ссвого не хвилюйсся.

Мерехтячи сталевою лускою та блимаючи діамантом на кінчику хвоста, він граційно ковзнув у прочинені двері.

Видр ще трохи посидів коло вікна, зітхнув, засмучений долею жителів, і перебрався в гамак. Він подумав про Галинку, потім про рубінове серце, про короля-черепаха... Збирався подумати про ще щось, аж раптом його погляд випадково зачепився за подряпини на підлозі.

Поверх старого спірального сліду виднілося кілька свіжих, теж кругових.

— Ото я віслюк,— пробурмотів він і відчув моторошний холодок.

Та ці ж подряпини зробив... хвіст кобра, що звисав з гамака! Діамант на його кінчику виписував спіралі! І все одразу стало на свої місця: і дивна поведінка черепаха, і намагання перекинути провину на нього, Кепа. А рубіни, які йому показали під час першої зустрічі з кобром... Звідки їм іще було взятися, якщо серце не плакало? І найголовніше — тільки змії бачать усе в червоному світлі та в темряві (він лише тепер це пригадав)!

— Ото віслюк, — повторив видр і почав метикувати, що робити далі. Здійняти ґвалт? Ніхто не повірить, адже його офіційно звинувачено в крадіжці, та й кому кричати: у палаці самі змії. Прикинутися мертвим? Але ж він — не опосум і навіть не лисиця. Єдиний вихід — тікати. Проте було вже пізно...

Зала наповнилася шарудінням — з усіх боків, навіть зі стелі, до видра наближалися змії. Вони звивалися та підповзали все ближче й ближче. Кеп заляк від страху. Звісно, він був сміливий капітан, але зміїв усе-таки

боявся. Із заціпеніння його вивів знайомий голос:

— Та не бійссся ти, вони не вкусссять. Це твій почет, ми віддаємо належне твоїм зассслугам.

І справді: змії зупинилися та згорнулися кільцями за кілька метрів від видра. А тоді урочисто потрусили торохтілками на хвостах, однак ця «музика» чомусь не дуже заспокоїла капітана, у голові якого вже назрів план.

З удаваною усмішкою він обережно повернувся до відчиненого вікна та висипав на підвіконня крихти. Дивовижно: і звідки вони беруться в нас у кишнях?

— А ще, — знову пролунав голос кобра звідкілясь згори, — здаєтьссся, це твоя річ.

До ніг здивованого капітана підкотився його рупор.

— Не запитуй, де ми його знайшшли, — попередив змій і засміявся шиплячим сміхом: — Ш-ш-ш...

Кеп і не збирався запитувати. Він схопив рупор і крикнув:

— Гулі-гулі!

Немов якимись чарами, на підвіконня гепнулася (хотілося б сказати «спланувала»,

але це не було б правильно) наша стара добра курка.

— Хапайте його! — скомандував головний кобр, відчувши себе одуреним, але було вже пізно.

Кеп ухопився за лапи обуреної курки та відштовхнувся він підвіконня...

Підступна засідка та світло в кінці тунелю

— Тгивога, тгивога! Що коїться? — здійняв галас гусак на оглядовому майданчику. — З палацу когось викинули! Гааа, все пгопало!

Свин байдуже споглядав пересохлу бухту та мав страшенно важливу справу: плював якнайдалі. Гусак кілька разів промчав повз нього, поширюючи паніку та хаос, але товариш навіть вухом не поворухнув. Коли гусак побачив, що кабан не реагує на гвалт, то заспокоївся, усівся поруч і теж почав дивитися вниз.

— Дгуже, вони там когось викинули, — мовив уже спокійно.

Свин мовчки здвигнув плечима, показуючи, що йому байдужісінько.

— Марнота це все, — по-філософському зауважив він і почухав ратицею шию.

— А гаптом це щось значить? — гусак намагався достукатися через товсту шкуру товариша.

— Та плювати, — відповів той і відразу ж показав, як саме плювати.

Гусак остаточно заспокоївся, заплющив очі та розслабився під промінцями призахідного сонця.

А тим часом з пишних розквітлих кущів, лаючи на всі боки змії та їхніх родичів, виліз видр — живий-здоровий і навіть неушкоджений. Курка, яку зухвало використали замість парашута, давно втекла й навіки заріклася літати вище паркану (власне, так і сталося: відтоді кури більше й не літають).

Капітан вибрався на клумбу й нашорошив вуха: попри затишшя, лишатися тут було небезпечно. І він сірою невидимою стрілою (знаєте ж бо, як це буває з видрами) майнув до гавані.

Місто було вже порожнє. Лише стара щуриха у фартушку мовчки стояла посеред вулиці, спершись на мітлу. Круглі очі-намистинки з цікавістю дивилися вслід останньому візочку, який невдовзі розчинився в куряві та спекотному мареві.

Щуриха отямилася, смикнула шиєю та взялася нервово підмітати вулицю, здіймаючи ту саму куряву. Пилюка швидко забила їй ніс, і вона голосно чхнула. Чхнула та збагнула, що підмітати вулицю за такої спеки — дурне діло. Щуриха ще трохи постояла надворі, а тоді сховалася в будинку, грюкнувши дверима (певно, образилася на весь світ).

Видр оцінив становище і про всяк випадок намацав у кишені рупор. Держак тепло відгукнувся на доторк.

Щуриха тепер у сховку, шлях вільний. Ура.

Однак це була засідка. Так-так, справжня засідка! Щойно наш безстрашний капітан проскакав трохи вулицею, з різних боків почувлися крики:

— Хапайте його! Держіть!

Так, це була засідка. Видр був у пастці, затиснутий з усіх боків дивними переслідувачами в сірих балахонах. Він їх упізнав — це, очевидно, були вартові-тіні з палацу, одного з яких капітан бачив біля чорного входу. І потрапити їм у лапи він аж ніяк не бажав.

Кеп відсахнувся, спробував видертися на колоди-підпірки, але перетинчасті лапки безпомічно зісковзнули зі старої порепаної деревини. Раптом його маленькі оченята помітили знайому табличку: «Стукайте — і вам відчинять». Ті самі двері, за які шаснула щуриха. Там йому не надто раді, але іншого виходу не було, тож Кеп смикнув ручку і...

«Хоробрість! Спокій! Пофігізм!» — ось лозунг усіх просолених морськими вітрами капітанів. Цей лозунг спалахнув вогняними

літерами в голові нашого видра, і йому стало соромно. І чого це він так розклеївся? Бігає, як останній щур. А небезпеку треба зустрічати носом!

І Кеп заспокоївся. Він гордо випростав плечі, повільно дістав люльку та запхав її до рота.

— Тек-тек, — сказав видр і повернувся до переслідувачів. Вони наближалися, але нападати не наважувалися: чи через капітанський грізний вигляд, чи від несподіванки. Вартових у балахонах ставало дедалі більше, і невдовзі вони заповнили своєю сірістю всю вулицю.

«Живим вони мене не візьмуть!» — подумав наш загнаний герой і притулився до дверей. Двері відчинилися. «От, миші зелені!» — майнуло в голові у видра, коли він ввалювався в кімнату.

Спантеличені сірі вартові встигли тільки ахнути, а деякі ще й пискнути. Двері захряснулися, і звук засува сповістив, що жертва вислизнула й лишила їх з носом, а точніше, з носами.

Сірий натовп безнадійно посмикав ручку, зітхнув і розтікся вулицями, лишивши кількох чатових. Вітер гнав куряву порожньою вулицею і, наче насміхаючись, намагався пробратися під балахони самотніх сірих фігур.

Фігури щільніше загорнулися в свої накидки та мовчки всілися навпроти дверей.

Запала тиша. У кімнаті було темно й вогко. Пахло пліснявою та ще чимось знайомим, але видр ніяк не міг збагнути, чим саме. Старі меблі, укриті пилюкою та павутинням, були розтикані по кутках. Ними давно ніхто не користувався.

«Дивно, що тут живе щуриха, яка любить підмітати вулицю. А може, насправді вона не любить підмітати вулицю, просто так маскується?» — одразу почав міркувати Кеп. У ньому знову прокинувся детектив.

— Тек-тек, погляньмо, що тут у нас.

Очі звикли до темряви, хоча морок, щиро кажучи, не був суцільний. Крізь порепані двері та тріщини на стіні в кімнату потрапляли смуги світла, у яких крутився золотистий пил, повільно осідаючи на підлогу та самотні меблі.

Одразу за першою кімнатою починалася друга, схована за потворною шторкою, схожою радше на ганчірку для миття підлоги. Ця кімната була порожня, і тільки чимала діра в підлозі свідчила, що тут була хтось живий. Точніше, не так діра, як скупчення щурячих слідів на товстому шарі пилу. А в кутку сумно стояла самотня мітла.

— Тек-тек...

З діри стирчало щось схоже на дерев'яну драбину, змайстровану абияк. Їй бракувало кількох поперечин, а ті, що були, трималися на чесному слові. Кеп заховав люльку в кишеню та, лаючи щурячі лапи, почав обережно спускатися.

Унизу на видра чекало просто приголомшливе видовище: в обидва боки пролягав величезний тунель, схожий на природну печеру. У ньому було доволі світло від блиску дрібних кристалів і досить просторо навіть для слона. Дно тунелю було всипане морським піском, а на стінах виднілися залишки водоростей і мушель. Підземними лабіринтами вільно гуляв запах моря, перемішуючись із терпким ароматом розкоші. Так-так, саме розкоші. Ось чим злегка пахло нагорі та вже цілком відчутно — тут. (Про запах щурів ми краще змовчимо.) Видр голосно втягнув носом повітря, обливав палець і визначив напрямок протягу. Вітер віяв з боку моря. Туди й рушив наш капітан. Тунель петляв і вихляв. Вихляв і петляв. І «допетлявся» до того, що закінчився. Стіни сходилися вгорі перевернутою лійкою, у вершечку якої світився круглий отвір — крізь нього виднілося небо.

Задерши голову, видр дивився на «лійку» та чухав потилицю. Звісно, він одразу здогадався, ЩО ЦЕ ЗА МІСЦЕ! І не придумав нічого кращого, ніж витягти свій рупор і прокричати:

— Пожежа! Рятуйте, допоможіть!

Тут варто зауважити, що завжди краще кричати саме «пожежа», а не «мене грабують», або «душать», або ще якісь жахіття. Повірте, завжди знайдеться купа охочих повітріщатися на пожежу. Бо не так уже й багато героїв вештається цим світом, а от цікавих перехожих — значно більше.

І видр не помилився. Минуло трохи часу — і на тлі блакитного неба з'явилися дві голови: кругла та довгаста.

— Пегепгошую, а де гогить? — поцікавилася одна.

— Нічого не видно. Може, сірники принести? — спитала друга.

— Драбину тягніть сюди, друзячки мої дурненькі! — радісно крикнув капітан, полегшено зітхнув і всівся на круглу пляму світла на піску. Він зрозумів, куди пішла вода з бухти. Хтось викопав тунель і відвів усю воду. Але навіщо?

Прикра новина та цілковита плутанина

— Вуаля! Тру-ту-ру-ру!

Моторошні звуки рупора проголосили видатну появу на світ переможця над зміями, щурами та іншою не надто приємною фауною, і Кеп бадьоро виліз драбиною нагору.

Дві вражені та дещо пришелепуваті морди відсахнулися від пекельних звуків і обережно визирали з-за перевернутої на бік шлюпки.

— Та чого ж ви там ховаєтеся? Друзі мої, підходьте ближче! Який я радий вас бачити!

Видр із тріумфом, у всій своїй пишноті, з пом'ятим капелюхом і скуйовдженими бакенбардами, гордо поглядав на рятівників. Рупор він сховав, натомість витяг люльку.

— Паскудна історія, друзяки. Нас зрадили та оббрехали.

«Друзяки» з розумінням похитали головами та вичавили з себе щось схоже на звук «ги». Полишати укриття вони явно не збиралися, однак Кепа це не бентежило й він провадив далі:

— Серце стирали змії!

— ?!

— Так-так, вам не почулося. Саме вони. І мені було аж зовсім не солодко, бо хтось вилив на мене діжку дьогтю, заплямував мою незаплямовану репутацію та плюнув у душу.

На останніх словах Свин винувато потупив очі, а гусак з докором глянув на свого товариша одним оком.

— Але все це дурнички! Ми переможемо, і я, присягаюся своєю люлькою, знайду та поверну серце цій славній країні. А заразом і серце однієї милої видрочки, яка трепетно чекає свого капітана.

Промова була трішки пафосна, зате запальна. Капітан заслужив на оплески, і вони пролунали, щоправда, не дуже голосні. Сонце вже котилося спочивати, і від розкиданих по пересохлому дну кораблів і корабликів тяглися довгі тіні.

— А тепер мені потрібно підживитися та перевдягтися. Не можу ж я здійснювати подвиги та ловити злочинців у такому кепському вигляді, голодний та ще й з обскубаною пір'їною в капелюсі.

Затим видр висмикнув із зіжмаканої подоби головного убору жалюгідну паличку — рештки колишнього хіпстерства.

На жаль, його мрії про чистоту та ситість були змиті хвилиєю жахливої новини:

— А корабель твій, до речі, тю-тю.

Ця фраза, кинута ніби ненароком, не одразу дісталася до свідомості Кепа: вона спершу трохи пошуміла у вухах, влітаючи та вилітаючи легковажним вітерцем. Але потім, коли слова вже остаточно вгніздилися в голову, до видра нарешті дійшов їхній зміст.

— Як це «тю-тю»? Як-ке ще «ТЮ-ТЮ»?! — капітан навіть трохи затинався, бо запідозрив най-найжахливіше.

— А отак. Розбився твій кораблик об гострі скелі. Тримайся, друже мій, тримайся.

Гусак теж не лишився осторонь і виявив співчуття — вкрив ошелешеного капітана крильми.

— Годі, не вагто засмучуватися. Ти сильний, ти витгимаєш.

За муром билосся море та кричали мартини. Вітер відчутно подужчав і гнав чималі хвилі.

— А ви к-куди д-дивилися? Біда, а не вартові! — вигукнув видр і вирвався з дружніх обіймів.

— Ми з товагишем дивилися, як з палацу викидають.

— Кого?

— Та всіх підгяд.

— Навіщо?

— Жажливі гечі там кояться, тому й викидають. Хіба не згозуміло?

Але капітан не зрозумів нічого з того, що йому намагалися пояснити, і цим виказав свою нетямущість і недалекість. Вартові перезирнулися та співчутливо похитали головами. Далі щось пояснювати було безглуздо.

— Ти цейво, — почав здалеку гусак і схопив «видра за хвоста», — починай уже світ гятувати, бо надія лише на тебе. Виводь усіх на чисту воду й усе таке. Годі час магнувати.

— Так-так, не марнуй час, — підтакнув Свин і підштовхнув капітана до входу в печеру.

— Але я не можу «виводити на чисту воду» в брудному одязі та ще й на порожній шлунок! — намагався протестувати Кеп, уже стоячи на першій поперечині драбини.

Йому зразу ж упхали в лапи огидненький на вигляд бутерброд.

— На. Усе, що маю. Від серця відриваю! — сказав кабан і взявся безпардонно спихати видра вниз. — Ми в тебе віримо!

Віра — така собі втіха для нашого капітана. Зрештою, як і бутерброд, який він гидливо

викинув, коли вже спустився. Драбина зникла, і Кеп лишився сам.

— А щодо когабля ти не пегеживай! На місці він, на місці! Ми тебе надугили, — прокричав згори гусак. — Пгосто в нас вибогу не було! Ти повинен повегнути сегце!

— Нічого я вам не повинен, — ображено пискнув видр, і писк цей луною розлетівся довгими коридорами тунелю. — Свині ви!

— Не всі, — відповіла луна голосом гусака.

Кеп лютував: голодний, брудний, переслідуваний хтозна-ким, він вляпався в якусь незрозумілу історію. І як він примудрився в таке вплутатися?

Видр зопалу копнув смердючий бутерброд і поплентався назад — нещасний детектив у нещасній країні Щастя. Де шукати це дурнувате серце? Та й навіщо?

Однак потім капітан згадав про Галинку й усміхнувся. Пісок під лапами був теплий і вологий. У животі булькотіло, а очі вже звикли до темряви.

Він усе йшов і йшов... Уже давно лишилися позаду щурячий підвал і драбина зі зламаними поперечинами. Тунель подекуди звужувався, а подекуди розширювався, звивався змією.

Невдовзі прохід змінився. Ні, він не став вужчим чи ширшим — він став красивішим. Стіни були розмальовані чиймись незграбними лапами. І цей чи ці художники явно зобразили якийсь таємний священний ритуал.

Червоною фарбою на всіх стінах були зображені двоє щурів: один лежав на спині та тримав чотирма лапами яйце чи щось схоже на яйце, але червоне, а другий щур тягнув першого за хвіст.

— Тек-тек, — протягнув видр і витяг люльку. Щури мали зосереджені, але водночас радісні морди. Художники хоч і не вирізнялися талантом, але морди виписали особливо ретельно. Ці розкішні картини були оздоблені відбитками щурячих лап.

Інших сюжетів з життя гризунів Кеп не помітив.

Склепіння тунелю ставало все вищим. І незабаром капітан вийшов у величезну круглу залу, посеред якої підпирали стелю дві гігантські глиняні курячі лапи. Навколо них спіралями злітали вгору, гублячись у темряві, кручені сходи.

Стіни здоровенної зали були прикрашені такими самими малюнками. А в центрі,

між курячими лапами, на срібних ланцюгах, у золотій оправі самотньо плакало серце. Рубіни тихенько крапали на чималу гору червоних сліз.

Від несподіванки з роззявленого рота нашого капітана вивалилася люлька.

— Отакої! — тільки й мовив Кеп. І раптом йому розкрився, у всій своїй потворності, зміст розмальованих стін: щури тягли не яйце, а серце країни Щастя.

Кеп підняв люльку, поклав її в кишеню та рушив до гори рубінів. Вони тьмяно блимали в мороці холодним лиховісним сяйвом.

Викриття злодія та вся правда про серце

Звідкілясь згори почулося шарудіння тисяч лап, а стінами почали спускатися сірі тіні. Їх було так багато, що вони живою хвилею заповнили весь простір.

Видр устиг заскочити на одні зі сходів і чкурнув угору, усе вище й вище вздовж курячих лап. А внизу бурунилося мерзенне сіре море. Домчавши до курячих колін, він зупинився й завмер, втиснувся в сходи та обережно роззирнувся.

У стіні на одному рівні по колу зяяли нори, з яких і виповзали істоти в сірому. Ці істоти виявилися щурами — гидкими мерзенними щурами з гладкими лисими хвостами та чорними очицями, що ховалися під глибокими каптурами.

— Друзі мої, кхе-кхе, нарешті настав час, коли МИ повернемо собі те, що по праву належало вам... Багато років тому вони затопили ваші прекрасні підземні тунелі та побудували своє місто й цей жахливий палац...

Видр не вірив власним вухам. Але, на жаль, це був він — король черепах власною персоною.

— Ви знову будете тут самі, тільки ви — більше нікого! Ні змії, ні собак — нікого!

Кеп тихенько поповз угору. Голос унизу продовжував свою палку промову, яка час од часу переривалася захопленим писком сотень щурів.

— Ви будете головними! А мені вистачить і цього серця, яке так прекрасно плаче рубінами. Воно ніколи не перестане плакати, і МИ будемо казково багаті!

— Пі-пі-пі!..

Сходи вивели на невеличкий майданчик перед відчиненими дверима до кімнати, пишно оздобленої ліпниною.

Чого тут тільки не було: і якийсь трон у дусі цілковитого несмаку з недоладною короною у вигляді переплечених стеблин петрушки, і білосніжна ванна, схожа на величезну мушлю з крабовими ніжками, і золотий унітаз, і купа картин, звалених горою та притулених до стін. Не кімната, а сховище дорогих дурничок із солодким, аж нудним запахом розкоші.

Ліпнина була помальована золотою фарбою, яка місцями вже потерлася й облущилася. А в центрі кімнати, на висоті простягнутої лапи, стирчав люк із залізним вентилям. Кеп покрутив його, і люк відкрився. Кімната наповнилася м'яким світлом.

— Тек-тек...

Над ним висів знайомий гамак і перепліталися колони у формі тюльпанів. Видр підсунув трон, видерся в залу і... натикнувся на непорушні жовті очі.

— Цур мені! — пискнув він і мало не гепнувся назад.

— Цур-цурачка — госсстра болячка,— похмуро прошипів кобр і позіхнув, оголивши два білих ікла. — А я думав, тебе кури роздерли на клапті. Ти навіщо у вікно кинувсся, сссхибнутий?

— Пардон, помилився, — бовкнув Кеп і потупив оченята. — Я думав, це ти серце вкрав.

— Я?

— Еге ж. Усі докази були проти тебе: і подряпини, і добрий зір у темряві, і шпигування за мною...

Кобр здивувався, похитав головою та низав каптуром.

— Диви, який недовірливий. А там щшшшо? — і він вказав поглядом на люк.

— Там щури.

— І?

— Щури, серце, король.

— Шшшш, а знаєшшш, я здогадувавсся. Давно підозрював, що тут є люк.

— Невже? І чого ж така тямуща гадина цей люк не відкрила?

Видр поправив капелюха й узявся в боки. Він не сильно вірив у тямущість змія, який прогавив щурячий бунт.

— Бо в мене немає лап, — просто відповів змій. — І дарма ти на мене ТАК дивишшся.

Він ковзнув у люк, а видр лишився в залі розмірковувати про почуте та ходити туди-сюди. Йому це швидко набридло, і тоді Кеп узявся гойдатися в гамаку, а потім длубати лапою підлогу, але зрештою не витримав і звисив голову в отвір.

— Шшш... — покликав він, нікого не помітивши в кімнаті.

— Сссам ти «шшш»! — прошипів кобр, виповзаючи назад у залу. — Справи кепссські: черепах нассс надував, а таким дурником прикидавссся. Нікому не можна довіряти в цьому сссвіті.

— Так-так, нікому, — підтакнув видр і почухав носа. — То що робити будемо?

Змій скрутився кільцями й задумався. Заплющив очі та повільно гойдав хвостом, на якому виблискував діамант.

— Може, потопімо їх? Відкриємо шшшви-
денько бухту і... — кобр протягнув кінцем хвос-
та по горлу — жест вийшов вельми загрозливий.

— Ти що?! — у капітанській душі раптом
прокинулися чуйність і співчуття. Йому ста-
ло до болю школа цих милих «гидких ство-
рінь». — Хіба можна? Вони ж ФАУНА!

— Теж мені фауну знайшшов.

— А серце? А король?

— Та плюнь ти на них. Кому вони потріб-
ні — шшшматок ссскляний і кізяк ссстарий.

— А тутешні? Вони ж не зможуть жити
без серця!

Кобр зазирнув у круглі добрі очі видра.

— Ти що, так і не зрозумів?

— І що ж таке я повинен був розуміти?

— Що сссерце у тебе в грудях — гаряче
і червоне. І воно плаче, коли тобі погано,
та сссміється, коли тобі вессело. Нема за-
гального сссерця — у кожного воно сссьове.
Решшшта — пусссті вигадки.

— Ну тоді я вже взагалі нічого не розумію.
Нащо ж увесь цей спектакль? Навіщо пацюки
внизу зібралися? Чому всі покинули місто?

— Просссто так, через жадібнісссть,
дурісссть і великі амбіції. Одним ссстало мало,

інші влади захотіли, а треті злякалисся того, що в них забрали, хоча й гадки не мають, нащо воно їм треба. Я маю на увазі ссерце. Вони ссамі винні, бо зовссім не думають. Точнішше, думають, що за них хтоссь буде думати. Ссвіт не бездоганий, друже мій.

І тут задумався видр. Точніше, не задумався, а заплутався в усіх цих «думаннях».

— З вами можна з глузду з'їхати, чесне слово. Голова лусне й відвалиться. І кому я буду потрібен безголовий, га? Хоча... Є тут одна дуже гарненька видрочка.

Кеп мрійливо замружив очка й миттю забув про щурів, рубіни та всілякі неприємності.

Кобр похитав головою від такої різкої зміни настрою та наче мимохідь сказав:

— До речі, забув ссказати, там тебе одна «гарненька видрочка» шшшукає... з посссагом, судячи з усссього. І коли ви, видри, усе всстигаєте? Щойно з'явивсся, а вже й наречену знайшшов з горою витребеньок.

— А в нас усе швидко, — отямився Кеп і почав палати від цікавості та кохання. «Палання» виражалося в нетерплячому підстрибуванні та ворущінні вухами.

— А де вона? — немов між іншим запитав він і вп'явся оченятами в кобра.

— Там, унизу, під палацом, біля сссамі-сінького виходу. Не всстигла приїхати, а вже нору рие, — і кобр розсміявся з шипінням: — Ш-ш-ш...

— Ну тоді я йду, — заявив капітан і пома-хав капелюхом. — Злочинців я викрив, а про нагороду мовчу — до коханої лечу.

— Тільки не через вікно, прошшшу.

— Про що мова, добрий змію? Побажай мені удачі.

І тут ми, можливо, уже мали би попрощатися з нашими героями, але...

— Беремо штурмом! Ух, еге-гей! — почу-лися пискляві голоси, і з люка вискочив великий сірий щур. Вискочив і з жахом кинув-ся назад, згубивши плащ. Щури бояться змій, хай навіть їх і багато проти однієї зміюки. Страх цей сидить десь глибоко-глибоко ще з первісних часів. Ще з сивої давнини, коли країни Щастя й близько не було, а дикі тва-рини вешталися світами голяка та не вміли розмовляти.

— Там змії! Ми так не домовлялися! — істерично репетував щур десь під підлогою.

Шелест сотень лап і притишене попискування сповістили про паніку в перших рядах.

— Ссстрах як цікаво! — вигукнув кобр і ковзнув у люк, наблизивши повну поразку ворога.

Кеп вирішив не чекати фіналу битви. Крила кохання з чарівними пір'їнами підняли його та понесли вниз довгими коридорами палацу.

Повернення води
та марна спроба
сховати в неї
кінці

Перед видром розгорнулося величезне небо, поцятковане зірками. І назустріч йому в гарненькому чепчику, розпушивши хвіст, бігла найрідніша, наймиліша тваринка у світі — Галинка, його «якірець», його винагорода.

Ніщо в цьому світі не стається дарма. У всього є своє призначення. Так, наш капітан знайшов усезагальне серце країни Щастя, але віддав своє, і зовсім про це не жалкував. Бо натомість здобув серце дуже симпатичної та страх якої хорошої видрочки. І обмін цей зветься коханням.

Вони терлися носами та зазирали одне одному в оченята, щось скрекочучи та посвистуючи. Дивна птаха виспівувала мелодію ночі в пишних кущах. А квіти! Які квіти цвітуть опівночі! Їхній ніжний солодкий аромат баламутив голову й перемішувався із запахом моря.

Закохані вуркотили всю ніч, і їм було байдуже до гвалту, який здійснювся в місті та в палаці. А вранці вони пішли. Пішли, штовхаючи великий візок із «посагом», як висловився кобр. Місто на ранок спорожніло та стихло. А на кожних дверях були почеплені листівки із сердечками та словами: *«Пробачте нам,*

ми більше так не будемо». І під кожним написом — відбиток маленької щурячої лапки.

Стара щуриха у фартуху, як і раніше, підмітала вулицю. Вона зупинилася, щоби пропустити видра з видрочкою, і... усміхнулася. Трохи винувато, ховаючи очі.

— Гарненький беньок дуде, — пискнула вона. — Скоро жителі повернуться, треба встигнути все тут прибрати.

Кеп зняв капелюха й побажав їй доброго здоров'я. А Галинка думками злетіла далеко-далеко, аж до хмар.

Перед очима з'явилася гавань, долинули крики мартинів. Море було спокійне й тихе.

Проте на мурі з брамою щось відбувалося. Двоє побратимів метушилися біля підйомного механізму. І видр надто пізно збагнув, що віщує ця метушня.

— Стегежись! — радісно прокричав гусак, і потік води з ревом ринув у відчинені ворота. Він стрімко почав заповнювати бухту, перевертаючи та крутячи човни, баркаси й кораблі. На тому місці, де був підземний прохід до палацу, утворилася величезна вирва. І в ній кружляло все, що тільки могло плавати.

— Що ви робите?! — запищав Кеп від жаху та кинувся нагору до тих двох бовдурів. — Зачиніть ворота!

Він кричав уже в рупор, але гуркіт був такий потужний, що однак нічого не було чути. То був кінець. Вода заповнила всю бухту.

— Що ви накоїли, що ж ви накоїли? — втомлено спитав видр, коли вже видерся на мур.

— Ключі знайшли! — радісно доповів Свин і дурнуватو всміхнувся. — Хтось їх нам повернув, а ми знайшли. Отутоньки знайшли!

І він вказав ратицею на одинокий цвяшок. А гусак зачаровано дивився на воду: з глибини виринали велетенські бульбашки повітря, у яких сиділи щури. Потім щури виповзали на берег і тремтіли — чи то від холоду, чи то від сорому.

Галинка піднялася на мур слідом за видром і теж подивилася на воду.

— Не хвилюйся, дороженький, там же завжди була вода. А щури плавати вміють.

Видр сумно похитав головою. Марно було щось пояснювати. Він лише вказав на палац і мовив:

— Дивіться.

І всі побачили, як палац на глиняних курячих ногах, розмитих водою, раптом затремтів і почав обвалюватися. Над ним здійнялася курява, яка почала поволі опускатися на місто.

— Ого! Класно! — одночасно вигукнули гусак і кабан, а тоді роззявили хто пащу, а хто дзьоба.

— Мені палац ніколи не подобався. Він зовсім не пасував до цього чудового міста, — проворкотіла Галинка й потерлася об свого капітана.

— Ходімо звідси, — втомлено сказав Кеп і приречено махнув лапкою. — Можливо, тепер у них нарешті стане менше «головних».

— Так, милий.

Вітер напинав вітрила, а теплі хвилі погойдували палубу, на якій стояв капітан-видр. І цей капітан, вдивляючись удалечінь, обіймав свою подругу. У нього з рота стриміла, але не диміла люлька.

Берег усе віддалявся й віддалявся. Місто — уже без палацу, але з жителями, які нарешті повернулися, — тануло в мареві. На душі у видра було спокійно та світло. Що більше

простору ставало навколо, то легше видру було на серці.

— Кхе-кхе...

З трюму виліз король із врослою в панцир короною. Серце було прикуте до нього хрест-навхрест важкими ланцюгами, і кінці цих ланцюгів тяглися палубою з глухим дзвоном. Рубіни скочувалися та стрибали східцями до трюму.

— Не чекав? Аж ось він, я!

Звісно, це було не просто несподівано, а як грім серед ясного неба. Очі навіженого черепаха палали божевільним вогнем і не віщували нічого доброго. Куди й подівся той старий добрий король, якому «нічого не треба»...

— Я всіх потопив! Хто молодець? Я молодець! А як я ключики підкинув тим двом дурникам, га? Кінці у воду! А тепер настала твоя черга. Але спершу, як страшний злодюга й катюга, я повинен буду вбити твою подружку, — черепах лиховісно розсміявся, і кігті його блиснули сталлю.

— Нічого в тебе не вийде, — спокійно заявив сміливий капітан і затулив собою Галинку. Не відводячи погляду від блискучих кігтів, Кеп набивав свою люльку. — Нещасний королю, навіщо ти все це затіяв?

Потворна морда хижо посміхнулася, король ступив крок уперед.

— Жадібність, дитинко, усе через жадібність. Нащо те серце потрібне, якщо воно не плаче, особливо дорогоцінними рубінами? Кхе-кхе. Але тобі того не зрозуміти. Ти ж ніколи не був королем — ти лише дрібний видр!

Лиходій зробив ще один крок уперед.

— Ну й дурень ти, — так само спокійно сказав Кеп і видув тютюн з люльки в огидну злісну морду. Тютюн забив черепахові ніздрі й очі, примусив сильно чхати та засліпив аж на цілу хвилину.

— Ааааа! — заволав страшним голосом черепах, вимахуючи лапами.

— Беееее, — незворушно перекривив його видр і смикнув за якийсь ланцюжок. Пролунало «чпок», і в трюм з рубінами полилася вода. Виявляється, видр висмикнув кінгстон²— маленький корок, що може потопити навіть найбільший корабель.

— А це, кохана Галинко, наша обручка, — сказав капітан, міцно обмотуючи мотузочкою

²Кінгстон — клапан у підводній частині судна для впускання (при потребі) забортної води.

їхні зчеплені лапки. Такий от останній наказ капітана судна, що йде на дно.

— Ах! — зашарілася видрочка. — То ти мені освідчуєшся? Як романтично!

Вони стрибнули у воду та попливли чимдалі — у бік нових берегів.

— Королю-невдахо, стрибай за борт! Але спершу відколупай від себе серце — воно надто тяжке, потягне тебе на дно!

Останніх слів черепах не розчув. А коли збагнув, було вже надто пізно: корабель занурювався під воду, з рубінами та серцем, міцно прикутим ланцюгами до його панцира.

— Журбинка... корабель шкода, — сказала Галинка.

— Новий побудуємо, — відповів капітан.

І вони попливли на спинах, працюючи хвостами, до нового життя та нових берегів. До речі, саме відтоді видри сплять на воді, міцно зчепившись лапками, і ніколи не розлучаються.

А життя в країні Щастя тривало й без рубінового серця. Жителі повернулися, знову запанували веселощі, а палац вирішили не відбудовувати, щоб усяка мерзота не заводилася...

ЗМІСТ

Сірий злодій і загадкова втеча води	7
Зникле серце й таємне завдання капітана	17
Перший підозрюваний і стисла історія країни Щастя	31
Другий підозрюваний і потоплення на суходолі	41
Несподіваний поворот і пастка для детектива	53
Третій підозрюваний і командирські сльози	63
Втеча короля та розгадка дивних подряпин	73
Підступна засідка та світло в кінці тунелю	85
Прикра новина та цілковита плутанина	97
Викриття злодія та вся правда про серце	105
Повернення води та марна спроба сховати в неї кінці	117

УДК 82-93
Л79

Серія «Пригоди»

Лоскот Сергій

Л79 Таємне завдання капітана Кепа / Сергій Лоскот. — Харків : Вид-во «Ранок», 2018. — 128 с. : іл. с. — (Серія «Пригоди»).

ISBN 978-617-09-4295-1

Бувалий у бувальцях, суворий морський капітан Кеп отримує таємничого листа. Виявляється, він мусить врятувати мешканців країни Щастя, у яких викрали рубінове серце. Нібито саме ця коштовність є запорукою безхмарного життя містян. Героїчний самотник приймає виклик. Йому доведеться розплутати клубок таємниць та загадок, а заодно він розкриває секрет власного щастя.

УДК 82-93

Літературно-художнє видання
Серія «Пригоди»

Лоскот Сергій
ТАЄМНЕ ЗАВДАННЯ КАПІТАНА КЕПА
Для молодшого і середнього
шкільного віку

Ілюстрації *Віталій Бугара*
Керівниця проекту *Тетяна Стус*
Головна редакторка проекту *Галина Ткачук*
Провідна редакторка *Юлія Каспарова*
Технічне редагування *Олена Румянцева*
Макет, верстка *Оксана Патрікеєва*

З питань реалізації звертатися:
Харків, тел.: (057) 727-70-77;
e-mail: deti@ranok.com.ua

С787001У. Підписано до друку 19.04.2018.
Формат 60×90/16. Папір офсетний.
Гарнітура Minion Pro. Друк офсетний.
Ум. друк. арк. 8,0.

ТОВ Видавництво «Ранок»,
вул. Кибальчича, 27, к. 135, Харків, 61071.
Свідоцтво суб'єкта видавничої справи
ДК № 5215 від 22.09.2016.

Для листів: вул. Космічна, 21а, Харків, 61145;
e-mail: office@ranok.com.ua
Тел./факс: (057) 719-58-67.

Разом дбаємо
про екологію та здоров'я

ISBN 978-617-09-4295-1

UNISOFT

Надруковано у ПП «Юнісофт»
61036, м. Харків, вул. Морозова, 13 б
www.unisoft.ua
Свідоцтво ДК №5747 від 06.11.2017 р.
Замовлення №

© Лоскот С., текст, 2018
© Бугара В., іл., 2018
© ТОВ Видавництво «Ранок», 2018